Hukuk Bölümü 2013/731 E. , 2013/1081 K.

- **DAVACININ ORMAN VE SU İŞLERI BAKANLIĞI?NDA ÇALIŞTIĞI BELIRLI BIR DÖNEMDE HAKKINDA HUKUKA AYKIRI OLARAK ÇEŞITLI IŞLEMLER TESIS EDILDIĞI VE KIŞILIK HAKLARININ ZARARA UĞRATILDIĞI NEDENIYLE UĞRANILDIĞI ILERI SÜRÜLEN MANEVI ZARARIN TAZMINI ISTEMIYLE AÇILAN DAVANIN İDARİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTIĞI**
  - UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 19

"İçtihat Metni"

1-Ankara 8. Asliye Hukuk Mahkemesi E:2008/229 K: 2012/60

Davacı : M.U.

Vekili : Av. D.K.

Davalı : A.Ü.

Vekili : Av. S.K.

2-Ankara 9. Asliye Hukuk Mahkemesi E:2012/285 K:2012/188

Davacı : M.U.

Davalı : Orman ve Su İşleri Bakanlığı

3-Ankara 9. İdare Mahkemesi 2013/365

Davacı : M.U.

Davalı : Orman ve Su İşleri Bakanlığı

O L A Y : Davacı vekili, dava dilekçesinde, Devlet Meteoroloji İşleri Eski Genel Müdürü A.Ü.'ın kamusal gücünü şahsına karşı husumetle kullanıp, hakkında disiplin cezaları verdiğini, 2006 yılı sicilini objektif doldurmadığını; aleyhine iftira ve hakaretlerde bulunduğunu, Genel Müdür Yardımcılığı görevinden kendisini keyfi olarak aldığını, keyfi işlemlerle şahsının ve ailesinin yaklaşık iki yıllık sürede kişilik haklarına ağır saldırıda bulunduğunu ileri sürerek, kişilik haklarına ağır şekilde saldıran, elinde bulundurduğu kamusal gücü usulsüz kullanarak mağduriyetine neden olan, ayrımcılık yaparak amiri olduğu memurların nazarında itibarını düşüren, kişilik haklarına yapılan ağır saldırılar nedeniyle sağlığının bozulmasına ve depresyon ilacı kullanmasına neden olan, hizmet sözleşmesinin yapılmaması yönünde tesis ettiği işlem nedeniyle ailesinin geçimini sıkıntıya sokması nedeniyle geleceğe karamsar bakmasına neden olan davalı A.Ü.'ın 10.000,00 YTL manevi tazminatı yasal faiziyle ödemesi istemiyle 4.6.2008 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 8. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 21.2.2012 gün ve E:2008/229, K:2012/60 sayı ile, somut olayda davacının, davalı tarafından yapılan disiplin soruşturmalarının usulsüz ve husumetle yapıldığını, yine davalı yanca sicil tezkiyesinin objektif doldurulmadığını, sicil tezkiyesinde asılsız ve iftira mahiyetinde beyanlarda bulunduğunu belirterek, manevi tazminat isteminde bulunduğu, kamu görevlisi ve aynı zamanda idarecisi olan davalının, yine kamu görevlisi olan davacı hakkında disiplin soruşturması ve sicil tezkiyesinde yaptığı işlemlerde bir kusuru var ise bunun hizmet kusuru olduğu, Anayasa'nın 129/5. maddesinde; memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken (görevlerini yaparken) işledikleri kusurlardan doğan tazminat davalarının rücu edilmek kaydıyla kanunun gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak ancak idare aleyhine dava açılabileceği, 657 sayılı Devlet Memurları Yasası'nın (kişilerin uğradıkları zararlar başlıklı) 13. maddesinde; kişilerin kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan dolayı bu görevlerini yerine getiren personel aleyhine değil ilgili kurum aleyhine dava açacağı, yukarıda bahsi geçen yasal düzenlemeler karşısında, kamu görevlisi olan davacının aleyhine haksız başlatılan disiplin soruşturması ve sicil tezkiyelerinde eylemleri nedeniyle yine kamu görevlisi olan davalı idareci hakkında dava açmasının Anayasanın 129/5 ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunun 13/1. maddelerine açıkça aykırılık teşkil ettiği, davanın ancak idari yargı yerinde ve idareye karşı açılabileceğinin anlaşıldığı gerekçesiyle davanın pasif husumet nedeniyle reddine karar vermiş, bu karar davacı vekilince temyiz edilmiş, karar Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 11.5.2012 gün ve E:2012/5440. T:2012/8360 sayılı kararıyla onanarak kesinleşmiştir.

Davacı bu karar üzerine, kurumda yaşadığı psikolojik baskılar, tacizler, haksız disiplin cezaları, sicilinin bozulması, genel müdür yardımcılığı görevinden alınması, yıldırma davranışları, manen yıpratılıp, ruh sağlığının bozulması ve kişilik haklarının hukuka aykırı bir şekilde tecavüze uğramasından dolayı 5.000.00 TL manevi tazminat istemiyle 21.6.2012 tarihinde Orman ve Su İşleri Bakanlığına karşı adli yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 9. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 26.6.2012 gün ve E:2012/285, K:2012/188 sayı ile, davacının, davalı idarenin bünyesinde çalıştığı sırada kendisine karşı yapılan haksız eylem ve işlemler nedeni ile uğradığı zararın tazmini isteminde bulunduğu, HMK'nun 3. maddesinde "Her türlü idari eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerin yol açtığı vücut bütünlüğünün kısmen veya tamamen yitirilmesine yahut kişinin ölümüne bağlı maddi ve manevi zararların tazminine ilişkin davalara asliye hukuk mahkemeleri bakar" hükmünün Anayasa Mahkemesinin 16.2.2012 tarih, 2011/35-2012/23 sayılı kararı ile iptal edildiği, HMK'nun yürürlüğe girmesinden önce ise, İdari Yargılama Usulü Kanununun 2/1-b maddesi uyarınca idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davasının idari dava olup, İdare Mahkemeleri'nin görevinde olduğu, HMK'nun 1. maddesi gereğince, mahkemelerin görevinin ancak kanunla düzenlenebileceği ve göreve ilişkin kuralların kamu düzenine ilişkin olmasına göre, görevin dava şartlarından olup mahkemenin, dava şartlarının mevcut olup olmadığını davanın her aşamasında kendiliğinden araştırılabileceği gibi, taraflarca ileri sürülmesinin de mümkün olduğu, davaya konu uyuşmazlığın İdare Mahkemesinin görevinde olduğu sonucuna varıldığından, Yargı Yolu nedeni ile Mahkemelerinin görevsizliğine karar vermek gerektiği gerekçesiyle yargı yolu nedeniyle mahkemelerinin görevsizliğine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı bu kez, kurumda yaşadığı psikolojik baskılar, tacizler, haksız disiplin cezaları, sicilinin bozulması, genel müdür yardımcılığı görevinden alınması, yıldırma davranışları, manen yıpratılıp, ruh sağlığının bozulması ve kişilik haklarının hukuka aykırı bir şekilde tecavüze uğramasından dolayı 4.000.00 TL manevi tazminat istemiyle 25.2.2013 tarihinde Orman ve Su İşleri Bakanlığına karşı idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 9. İDARE MAHKEMESİ: 20.3.2013 gün ve E:2013/365 sayı ile, dosyanın incelenmesinden, Orman ve Su İşleri Bakanlığı'na bağlı Meteoroloji Genel Müdürlüğü merkez teşkilatında sırası ile mühendis, şube müdürü, daire başkanı, genel müdür yardımcısı ve genel müdür vekili olarak 1991 yılından itibaren görev yapan davacı tarafından, davalı idare personelinin, kasıtlı ve husumetle hareket etmek suretiyle, iftiralarla sicilinin bozulmasına, düzmece soruşturmalarla çok sayıda disiplin cezası verilmesine, genel müdür yardımcılığı görevinden alınmasına, haksız yere sanık olarak yargılanmasına, 2006-2008 yılları arasında değişik tacizlerde bulunulmasına sebep olunduğundan bahisle, 4.000-TL manevi tazminatın yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle bakılan davanın açıldığının anlaşıldığı, bakılan davanın ilk olarak davalı idare personeli aleyhine adli yargı yerinde açıldığı, bu davada Ankara 8. Asliye Hukuk Mahkemesinin 21.02.2012 tarih ve E:2008/229, K:2012/60 sayılı davanın görev yönünden reddi yolundaki kararı üzerine Mahkemelerinde işbu davanın ikame edildiğinin görüldüğü, uyuşmazlıkta, davacının tazminat isteminin, idare personelinin hizmet kusuru teşkil eden işlem ve eylemlerine değil de personelin görev kusurundan ayrılabilir nitelikteki kasıtlı ve husumet besleyerek hareket ettiği işlem ve eylemlerine dayandırılması karşısında, idare personelin kast ve husumetine dayalı işlem ve eylemlerine dayalı bulunan işbu davanın çözümünün, idare mahkemesinin görev alanına girmediği, adli yargı yerinin görev alanında bulunduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle, Mahkemelerinin görevsizliğine, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine, karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Mustafa AYSAL, Eyüp Sabri BAYDAR, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Sedat ÇELENLİOĞLU ve Ayhan AKARSU'nun katılımlarıyla yapılan 1.7.2013 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME:Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Anayasa'nın 158. maddesinde, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin adli, idari ve askeri yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlemeye yetkili olduğu belirtilmiş; 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, "Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli, idari ve askeri yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir…"; 19. maddesinde, "Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler…" denilmiştir. Aynı Yasanın 27. maddesinde ise, Uyuşmazlık Mahkemesinin, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceleyeceği; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddedeceği kuralına yer verilmektedir.

Dosyanın incelenmesinden, Orman ve Su İşleri Bakanlığına bağlı Meteoroloji Genel Müdürlüğü merkez teşkilatında sırası ile mühendis, şube müdürü, daire başkanı, genel müdür yardımcısı ve genel müdür vekili olarak 1991 yılından itibaren görev yapan davacı tarafından, davalı idare personelince kendisine hukuk dışı davranışlar sergilendiği nedeniyle oluştuğu ileri sürülen manevi tazmini istemiyle adli ve idari yargı yerlerinde davaların açıldığı anlaşılmıştır.

Davacı, ilk olarak A.Ü.'a karşı manevi tazminat istemiyle Ankara 8. Asliye Hukuk Mahkemesinin E:2008/229 Esas sayılı dosya kaydı ile dava açmış, mahkemece pasif husumet nedeniyle davanın reddine karar verilmiştir.

Davacı ikinci kez Orman ve Su İşleri Bakanlığına karşı manevi tazminat istemiyle Ankara 9. Asliye Hukuk Mahkemesinin E:2012/285 Esas sayılı dosya kaydı ile dava açmış ve mahkemece dava yargı yolu nedeniyle reddedilerek, idari yargı yerinde davanın görülmesi gerektiğine karar verilmiş; davacı tarafından idari yargı yerinde tarafları, konusu ve sebebi bu dava ile aynı olan üçüncü dava açılmış ise de, Ankara 9. İdare Mahkemesi E:2013/365 sayılı dosya kaydı ile, pasif husumet nedeniyle davanın reddine karar vermiş olan Ankara 8. Asliye Hukuk Mahkemesinin E:2008/229 K:2012/60 sayılı kararı ile, kendi mahkemelerinde açılan dava arasında görev uyuşmazlığı olduğu gerekçesiyle Mahkememize başvurmuştur.

Yukarıda sözü edilen kanun hükümleri uyarınca, Ankara 8. Asliye Hukuk Mahkemesinin 21.2.2012 gün ve E:2008/229, K:2012/60 sayılı kararının göreve ilişkin olarak verilmiş bir karar olduğunun kabulüne olanak bulunmamaktadır.

Ankara 9. Asliye Hukuk Mahkemesinin 26.06.2012 gün E:2012/285 K:2012/188 sayılı görevsizlik kararı bulunmakta ise de Ankara 9. İdare Mahkemesinin 2247 sayılı Yasa'nın 19. Maddesine göre yapmış olduğu başvuruda Ankara 8. Asliye Hukuk Mahkemesinin 21.2.2012 gün ve E:2008/229, K:2012/60 sayılı kararını esas almıştır. Ancak davacı dava dilekçesinde 9. Asliye Hukuk Mahkemesine açtığı ve görevsizlikle sonuçlanan dava dosyasını da açıklamak ve ilgili kararı dava dilekçesine eklemek suretiyle talepte bulunmuştur.

Bu haliyle, her ne kadar 2247 sayılı Yasa'da öngörülen şekilde mahkemece esas alınan karar, husumetten redde ilişkin hüküm olmakla birlikte, ortada davacı tarafından tarafları, konusu ve sebebi aynı olarak adli yargıda açılan ve kesinleşen bir dava olduğu tartışmasız olduğundan, yapılan başvurunun 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi kapsamında usulüne uygun olduğunun kabulü ile Uyuşmazlık Mahkemesi'nin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek dava ekonomisine gerekse Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kuruluş amacına uygun olacağından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı M.Ali GÜMÜŞ'ün idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, haksız yere şikayet edilmesi nedeniyle hakkında açılan ceza davaları ve usulsüz açılan soruşturmalar nedeniyle kişilik haklarının ağır ihlali nedeniyle uğradığını iddia ettiği manevi zararın tazmini amacıyla açılan tazminat davasıdır. Davacı, bu zararın tazmini için öncelikle ilgili olduğunu iddia ettiği şahıs aleyhine, bu davanın husumet nedeniyle reddedilmesi üzerine de Orman ve Su İşleri Bakanlığı aleyhine önce adli yargıda sonrasında da idari yargıda dava açmıştır.

Anayasa Mahkemesi'ne 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28. maddesinin (4) numaralı fıkrasında yer alan "...kararı yerine getirmeyen kamu görevlisi aleyhine de tazminat davası açılabilir." ibaresinin, Anayasa'nın 129. maddesine aykırılığı savıyla yapılan başvuru sonucu 27.09.2012 gün E:2012/22 K:2012/133 sayı ile "…Başvuru kararında, Anayasa'nın 129. maddesinin beşinci fıkrasında, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanmalarından kaynaklanan zararlar nedeniyle kendilerine tazminat davası açılamayacağının belirtildiği, Anayasa'da bunun istisnasının da düzenlenmediği, ancak, itiraz konusu ibare ile Anayasa'nın bu hükmünün aksine kamu görevlisine karşı dava açma hakkının tanındığı, bu nedenle, itiraz konusu ibarenin Anayasa'nın 129. maddesinin beşinci fıkrasına aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28. maddesinin birinci fıkrasında; Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idarenin, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecbur olduğu, bu sürenin hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz günü geçemeyeceği, ancak, haciz veya ihtiyati haciz uygulamaları ile ilgili davalarda verilen kararlar hakkında, bu kararların kesinleşmesinden sonra idarece işlem tesis edileceği belirtilmektedir. Maddenin üçüncü fıkrasında; Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemeleri kararlarına göre işlem tesis edilmeyen veya eylemde bulunulmayan hallerde idare aleyhine Danıştay ve ilgili idari mahkemede maddi ve manevi tazminat davası açılabileceği hüküm altına alınmaktadır. Maddenin itiraz konusu ibarenin de bulunduğu dördüncü fıkrasında ise; mahkeme kararlarının otuz gün içinde kamu görevlilerince kasten yerine getirilmemesi halinde ilgilinin, idare aleyhine dava açabileceği gibi, kararı yerine getirmeyen kamu görevlisi aleyhine de tazminat davası açılabileceği öngörülmektedir. Bu hüküm uyarınca, idarenin yanı sıra, mahkeme kararını kasten uygulamayan kamu görevlisinin sorumluluğu da kabul edilmiş olmaktadır.

Anayasa'nın 129. maddesinin beşinci fıkrasında; "Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları, kendilerine rücu edilmek kaydıyla ve kanunun gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak, ancak idare aleyhine açılabilir." denilmektedir.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygılı, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir. Hukukun ve adaletin en somut yansıması olan mahkeme kararlarının uygulanması, hukuk devleti ilkesi ve onun vazgeçilmez koşullarından biri olan hukuka bağlı idare anlayışının gereğidir.

Anayasa'nın 138. maddesinin dördüncü fıkrasında, "Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir surette değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez." denilmektedir. Bu hükme göre, kamu görevlileri de mahkeme kararlarını yerine getirmek zorunda olup, bu konuda seçim hakları bulunmamaktadır. Kaldı ki, mahkeme kararlarını kasten yerine getirmeyen memur ve diğer kamu görevlilerinin eylemleri suç oluşturmaktadır. Bu bağlamda, Anayasa'nın 138. maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca mahkeme kararlarını uygulayıp uygulamama konusunda seçim hakkı bulunmayan kamu görevlilerinin, yargı kararlarını kasten yerine getirmeme eylemleri, Anayasa'nın 129. maddesinin beşinci fıkrası kapsamında değildir.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu ibare Anayasa'nın 129. maddesine aykırı değildir…" denilmek suretiyle yapılan başvurunun reddine karar verilmiştir. Anayasa Mahkemesi kararında da belirtildiği gibi, mahkeme kararlarının kamu görevlileri tarafından kasten yerine getirilmemesi durumunda, zarar görenler dilerse idareye karşı dava açabileceği gibi kararı yerine getirmeyen kamu görevlileri aleyhine de dava açılabilecektir.

Dosyanın incelenmesinden, Orman ve Su İşleri Bakanlığına bağlı Meteoroloji Genel Müdürlüğü merkez teşkilatında sırası ile, mühendis, şube müdürü, daire başkanı, genel müdür yardımcısı ve genel müdür vekili olarak 1991 yılından itibaren görev yapan davacı tarafından, davalı idare personelince kendisine hukuk dışı davranışlar sergilendiği nedeniyle oluştuğu ileri sürülen manevi zararın tazmini istemiyle adli ve idari yargı yerlerinde davaların açıldığı anlaşılmıştır.

Anayasanın 125. maddesinin son fıkrasında: "İdarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu" belirtilmekte; 129. maddesinin 5. bendinde de: "Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları, kendilerine rücu edilmek kaydıyla ve Kanunun gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak, ancak idare aleyhine açılabilir." hükmü yer almış bulunmaktadır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. Maddesinde; " (Değişik bent: 10/06/1994 - 4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 21/09/1995 tarih ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden düzenleme: 08/06/2000 - 4577/5. md) İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik bent: 18/12/1999 - 4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. Cumhurbaşkanının doğrudan doğruya yaptığı işlemler idari yargı denetimi dışındadır." denilmektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 13. Maddesinde de; kişilerin kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan dolayı, bu görevi yerine getiren personel aleyhine değil, ilgili kurum aleyhine dava açacakları, kurumun genel hükümlere göre personele rücu hakkının saklı olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Orman ve Su İşleri Bakanlığı bir kamu kurumudur ve davacının kendisine haksız işlemler tesis ederek mağduriyetine sebebiyet verdiğini iddia ettiği kişi de idarenin ajan durumundaki kamu görevlileridir. Davacı yargı kararlarının gereği gibi yerine getirilmemesinin yanı sıra kamu görevlilerinin görevlerini yerine getirirken zarara uğradığını iddia ederek manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

Davacının adli yargı önündeki ilk iddiaları, davalı idarenin ajanı konumundaki eski Genel Müdür'ün görevden ayrılabilir mahiyetteki kasıt, kin, garez vb. şahsi kusurlarının varlığına dayalı olmakla beraber; Ankara 8.Asliye Hukuk Mahkemesi'nde eski Genel Müdür aleyhine manevi tazminat istemiyle açtığı davadaki bu iddialarından bilahare sarfınazar etmiş ve Ankara 9.Asliye Hukuk Mahkemesi'nde bu kez Orman ve Su İşleri Bakanlığı aleyhine manevi tazminat istemiyle dava açmış ve bu mahkemenin verdiği görev yönünden red kararını da temyiz etmemiştir. Ankara 9.İdare Mahkemesi ise idare ajanının kast ve husumet iddiasına dayalı davanın adli yargı organının görevine girdiğini belirterek, davada kendisinin görevli olmadığı iddiasıyla mahkememize başvurmuştur.

Yukarıda işaret edilen Anayasa Mahkemesi kararında da işaret edildiği üzere, idari yargı açılacak tam yargı davalarında hasım daima bir "idare" olup, idarenin ajanlarına karşı tam yargı davası açılabilmesine imkan yoktur. Bunun tek istisnası, verilen bir iptal kararını kasten yerine getirmeyen idare ajanının durumudur. 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü

Kanununun "Kararların sonuçları" başlıklı 28 nci maddesinin 4 ncü fıkrasında "Mahkeme kararlarının otuz gün içinde kamu görevlilerince kasten yerine getirilmemesi halinde ilgili, idare aleyhine dava açılabileceği gibi, kararı yerine getirmeyen kamu görevlisi aleyhine de tazminat davası açılabilir." denilmektedir. Anılan yasal düzenlemeye göre, sadece verilmiş bir idari yargı kararının (yürütmeyi durdurma, iptal kararları vb.)idare ajanlarınca kasten yerine getirilmemesi haline münhasır olmak üzere, bu nedenle zarar gören ilgili (davacı) önündeki iki seçenekten birini tercih edecektir. Ya bu gerekçeyle yine idari yargı yerinde tam yargı davası açacaktır; ya da kararı kasten yerine getirmediğini öne sürdüğü idare ajanı aleyhine "adli yargıda" tazminat davası açacaktır.

Davanın somutunda ise davacının kast, garez, kin ve husumetle hareket ederek kendisini manevi zarara uğrattığını öne sürdüğü idare ajanının (eski Genel Müdür) davacıyla ilgili bir idari tasarrufu bakımından verilmiş ve davacının iddialarını doğrular bir idari yargı kararı mevcut olmadığından, 2577 Sayılı Kanunun 28/4 ncü maddesinin uygulama alanı bulunmadığı açıktır. Şu halde, davacının soyut iddialarına dayanılarak, gerçekte görev kusuru teşkil edebilecek kusur iddialarına dayalı tam yargı davasının idare aleyhine idari yargı yerinde ikame edilmesi gerektiği kuşkusuzdur. Öğretide kimi yazarlarca "görevden ayrılabilir kusur" halinin varlığı halinde, bu nedenle zarar gören ilgilinin idare aleyhine değil, doğrudan idare ajanı aleyhine adli yargıda dava açabilmesi gerektiği yönünde birtakım düşünceleri mevcutsa da; uygulamada soyut iddialara dayalı bu tür davalarda husumet idareye yöneltilmekte, ancak verilmiş bir idari yargı kararının mevcudiyeti halinde, kasten yerine getirmeme hali söz konusu olmasa da, kin, garez, husumet vb. nedenlerle idari işlem tesis ettiği idari yargı kararında yazılı idare ajanları aleyhine bilahare adli yargıda açılan tazminat davalarına bakılmakta ve hüküm verilmektedir. Davanın somutunda bu halin de mevcut olmadığı görülmektedir.

Bu nedenlerle, kamu hizmeti yürütmekle görevli kılınmış kumu kurumunun anılan hizmetin yürütülmesi sırasında kişiye verdiği zararın tazmini istemiyle açılan davanın görülmesi ve kamu hizmetinin yöntemine göre yapılıp yapılmadığın tespiti idari yargı yerinin görev alanına girmektedir.

Açıklanan nedenlerle, Ankara 9. İdare Mahkemesinin 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi kapsamında görülen başvurusunun reddi gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Ankara 9. İdare Mahkemesinin 20.3.2013 gün ve E:2013/365 sayılı kararı ile yapmış olduğu 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi kapsamında görülen BAŞVURUSUNUN REDDİNE, 1.7.2013 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.